

Miről álmodnak a szövönők?

Gera Istvánné brigádja

Csattognak a szövögepek. Hajladoznak, pipiskednek, futkosnak közöttük az asszonyok. Elszakadt szálát csomóznak össze, mérgelődnek, mosolyognak, és kiáltva olykor szót váltanak szomszédjukkal. Vajon mire gondolnak és miről álmodhatnak? Ahogyan József Attila írta: a kuncgó krajcár, vagy a cukros ételekre?

Járjunk utána. Kérem az üzemvezetőt, hogy ne a legjobb csoportot kérdezzük. Huszont olyan brigád közül választottuk ki, találmányra, Gera Istvánné kis kollektíváját. Még az első lépcsőfoknál tartanak, zöldkoszorus jelvényt kaptak a versenyben.

Fodrászat, büfé

Az a megjegyzés, hogy az újszegedi szövőüzemben fodrász, büfé várja a dolgozókat, aligha mond valamit. Ez az új üzem igazán korszerű. A tágas és klímaberendezéssel ellátott üzemben 270 darab automatikus szövőgépen dolgozhatnak. Sorolhatjuk: van fürdő, öltöző, hajszárító, klub, társalgó... s tessék figyelni! A személygépkocsiknak parkírozóhely a szövőde előtt.

Hogyan dolgozik a Gera Istvánné brigádja?

A művezető csak felsőfokon értékeli a kis kollektívát.

Kitűnő szövönők. A legkényesebb kelmét is megcsövik. Bármit is kérhetünk tőlük, megteszik, az üzem érdekében.

S ha ők kérnek valamit az üzemtől? Teljesítik.

Kölcsönös a viszonyunk. Amit itt az üzemben teljesíteni tudunk, rendben van. Ha nem, tovább adjuk a gyárvezetésnek kérelmeiket.

A szövődeben 300-an dolgoznak, a nők létszáma meghaladja a kétszázat. Ebben a munkás kollektívában a „kőszónok” elhelyezkedő, Sallai Imre nevű viselő brigád az általános állományt tükrözi. Dolgoznak és élnek. Döntő kérdéseket a nevetek is: Gera Istvánné, Pósa Jánosné, Vörségi Ferenéc, Moráth Katalin, Székács Károlyné, Heberl Mária és Tézsla Margit.

Régi szövönők

Geráné 12 éve, Pósané 11 éve dolgozik az üzemben. A szöke hajú Pósané fodrász szeretett volna lenni, végül szövönő lett.

Megbánta?

Nem. Bár az is igaz, ha rosszul mennek a gének, akkor bánom a pályaválasztást. Soha nem törtém a fejem, mi tartja, mi vonzza ezeket az asszonyokat és lányokat ebbe a zajos üzembe. A kereset? A három műszak, amely igen fárasztó? Vagy ön maga a szöke hajú Pósané? Ez is, az is. Vallanak a szövönők:

A legfontosabb, hogy érteni kell a munkához, szeretni kell a gyárat és a szövőgépeket. Csak az tud boldo-

gulni, aki kedvvel végzi a munkáját. Ha úgy jön be, hogy kedvetlen, levert, akkor az egész napja olyan lesz.

Panaszkodni is lehet. Pósané mondja:

— Ma borzasztó volt a munka.

— Miért?

— Iszonyúan szakadt a szál. Vágtam poliamid szálakat szövök, de állandóan gombocosodott. Ahogy a szaknyelven mi mondjuk, mopposodott. Ez senkinek sem jó, se nekem, az üzemnek se.

Geráné szűrőszöveteket gyártott ezen a napon. Rendben mentek a dolgok.

— Nehéz ez a munka?

Nem szípjúzik a véleményem.

— Nehéz, mire véget ér a műszak, a kezünk is, a lábunk is elfárad. Sokat kell futkosni, remeg a beton a talpunk alatt, s persze a zaj.

A brigádvezetőnek talán segítséget ad a vállalat, s ha igen, innen szándékozik nyugdíjba menni. Pósané is szereti a szövődét, bár Kis-zomborról jár be mindennap. Három műszakot vállalnak. A gépek ebben az üzemben 80 százalékosan kihasználják. Ritkaság a hazai textiliparban.

Tervezgetések

Nem álmodozások, tervezgetések. A krajcár nem kuncgó, aki szépen és egyenletesen dolgozik, az jól keres az újszegedi szövőgyárban. Az átlagos havi fizetésük 2600—2700 forint között ingadoznak. Van, aki 4000 fölött visz haza, de akadnak 2000 alattiak is. Pósané azt mondja, hogy havi átlagkeresete 3500 forint.

— Miről álmodnak a szövönők?

Hagyjuk a múltat! Mában élnek mindannyian. Geráné mondja:

— Lakást szeretnék. Anyagi gondjaim nincsenek.

Pósané mondja:

— Lakásgondunk nincs. Autót akarunk venni.

Van-e egyenjogúság?

Ki tudja, hogy van-e? Ilyen helyen nehéz a viszonyítás. Be kell tartani bizonyos „ranglétrát” is. Szövönő, segédművezető, művezető, főművezető, üzemvezető és így tovább. De a segédművezetőnek a nehéz hengereket kell emelgetnie, javítani. Egy törekény asszonyka ezt a munkát képtelen elvégezni.

— Van-e egyenjogúság? firtatott az asszonyoktól.

— Itt kevés a férfidolgozó, tehát nehéz lenne megítélni a dolgot. Mondjak valamit? — néz rám Geráné. — Egy jó szövönő többet keres, mint a művezető, aki általában férfi.

Búcsúzóul kérdelem:

— Jól érzik magukat a szövögepek között?

Örömmel nyugtázzák:

— Természetesen. Különböben is mindenütt dolgozni kell. Itt viszont megtaláljuk a számításunkat. Csak a délutános műszak nem lenne. Oda van az egész napja az embernek.

Ezek az asszonyok nem zöldkoszorus jelvényt, hanem aranyat érdemelének. Gazdag István

Tervezők társadalmi segítsége a város szépítéséhez

Ki ne gyönyörködne a szépülő, csinosodó városban. Annál is inkább, mert ennek a folyamatnak részesei, tanulmányunk, és mindenki örül, hogy a Belváros új köntöst kapott. A felújítási program azonban ezzel nem fejeződött be. Az épületek csinosítása kiterjed a magánházakra is.

Szegeden azt szeretnék elérni, hogy a tulajdonosok a kopott, városképet rontó családi házak homlokzatát renoválták. Megkönnyíti a lakók dolgát az a nemrég kiadott felújítási programot a Szegedi Tervező Szövetkezettel kötött. Az együttműködés egyszerűsíti és megkönnyíti a felújítási programot. A Szegedi Tervező Szövetkezet rövid műleírást ad, és egyszerűsített homlokzati felújítási

tervet (amelyben még a színeket is megjelöli) bocsát a tanács, s így a lakosság rendelkezésére. A tervezet a szövögepek 7 szocialista brigádja társadalmi munkában készíti el. Ez azt jelenti, hogy az I. kerületi hivatal a tervezésre szánt összeget más fontos várospolitikai célra fordíthatja. Így a szocialista brigádok a tanács gazdálkodást segítik, és ugyanakkor a felújítási programot is meggyorsítják. Az I. kerület területén három évre szóló homlokzati felújítási terv készült, és nem kis dologról van szó, hiszen 121 épülethez adják meg a szükséges útmutatást, leírást.

Megnyugtatóan el kell mondani, hogy nem tervezik azon házak homlokzati rekonstrukcióját, amelyeket majd szanalni fognak, így a háztulajdonosok nyugodtan hozzájárulhatnak a munkához.

Kooperáció a szocialista országokkal

Gyakran használt gazdasági fogalom a kooperáció. Miért törekszenek az országok kooperációs megállapodások megkötésére? Miért előnyös ez az együttműködési forma? A kooperációs tevékenység szélesíti az árukapcsolatokat, bővíti a választékot, segítségével növekszik a kereskedelmi forgalom, de sorolhatnánk még a kooperációból fakadó előnyöket.

Ezek az előnyök számunkra elsősorban a szocialista országokkal való együttműködésben érvényesülnek. Magyarország és a KGST-országok évi áruforgalmának mintegy 40 százaléka alapozódik különböző kooperációs formákra. A szocialista országokkal kialakított kooperációs együttműködés legkézenfekvőbb előnye a termelési biztonság. A kooperációs tevékenység általában hosszabb időtartamra szól, és ezért szervesen illeszkedik a szocialista országok tervezési struktúrájába, népgazdasági terveibe.

A kooperáció segíti, gyorsítja a műszaki-tudományos fejlődést. A Szovjetunióval létrehozott szövögep-kooperáció nem csak jobb gépet jelent. Az SZTB-szövögepek licencet a szovjet partner, az alkatrészeket a magyar partner szállítja — s ezáltal Magyarország is a legmodernebb technika kialakításában vesz részt. Ugyanakkor a kooperáció nemcsak a műszaki-tudományos fejlődésben játszik szerepet, hanem abban is, hogy a fejlesztés nem áll meg egy adott színvonalon. Ilyen esetekben a kooperáció a legfejlettebb technika „szét-sugárzását” jelenti, a fejlesztés minden együttműködő ország számára nagy jelentőségű.

Az elmúlt években tovább szélesedett a sokoldalú és kétoldalú, gazdasági, tudományos együttműködést szolgáló egyezményi, szerződéses rendszer a szocialista országok között, a komplex program végrehajtása

keretében számos új együttműködési forma is eredményesen működni kezdett. Az utóbbi időben rendre-sorra alakuló nemzetközi gazdálkodó egyesületek is újabb és újabb szakosítási és kooperációs egyezményeket készítenek elő. Például az Inter-elektro keretében 1975-ben 7 sokoldalú egyezményt írtak alá. Ezek a szervezetek a termelés nemzetközivé válásának szocialista keretei. Az Interatomenergo nemzetközi egyesülésnek hazánk atomerőművekkel való ellátásában, valamint az ehhez szükséges hasadóanyagok biztosításában van nélkülözhetetlen szerepe, ugyanakkor az egyesülés a gyártmányosítás révén lehetőséget biztosít a magyar gépiparnak új exporttermékek értékesítésére. Kiemelkedő jelentőségű az Intertextilmas tevékenysége, amely megszervezte a már említett SZTB-típusú szövögepek termelési kooperációját.

Számos beruházási együttműködési egyezményt írtunk alá az elmúlt térvíz-szakban nyersanyag- és energiaellátásunk biztosítására. Részt veszünk az Uszty-Ilmszk-i cellulózkombinát építésében, ferroötvözet- és asbesztgyártó üzemek létesítésében a Szovjetunió területén. Az asbeszt kitermelésében való együttműködés tette lehetővé a nyergesúfalui asbesztcementlemez-gyártó üzem létrehozását, amely 1975. november 1-től üzemel.

A kooperációt a modern külkereskedelmi formájának tekinthetjük, különösen a szocialista országok gazdasági integrációjában. A mintegy 300 megkötött és előkészítés alatt álló szocialista kooperáció, a nemzetközi gazdálkodó szervezetek működése és eredményei azt bizonyítják: olyan eszközzel rendelkezik, amely a gazdasági, kereskedelmi együttműködés hatékonyságát növeli.

K. S.

Holnaptól: Az első osztályosok beíratása

Hétfőn, március elsején kezdődik meg az általános iskolák leendő első osztályosainak beíratása. A jövő tanévben várhatóan több mint másfél százezer első osztályos lép át az iskolák küszöbét.

Az érvényes rendelkezések szerint az általános iskolák első osztályába azokat a gyermekeket kell felvenni, akik hatodik életévüket szeptember 1-ig betöltik. A beíratásokat március 1—15-e között, a tanácsok által meghatározott napokon bonyolítják le. A fővárosban március 11-én és 12-én lesznek a beíratások.

A beíratások pontos idejéről a szülőket a k alakult

helyi szokásoknak megfelelően tájékoztatják, a fővárosban már megjelentek az utcai plakátok. Országosan elterjedt gyakorlat, hogy a tudnivalókat az igazgatók az iskolák kapuin, hirdetőtábláin elhelyezett közleményekben ismertetik, helyenként az iskola írásban értesíti a szülőket.

A szeptemberben első osztályba lépő gyermekeknek kötelező orvosi vizsgálaton kell résztvenniük. Erre az óvodába járó gyermekeknél a beíratások előtt került sor, a nem óvodások orvosi vizsgálatának helyéről és idejéről az iskolák igazgatói írásban értesítik a gondviselőket.

A tanköteles korba lépő gyermekeket — az orvosi vizsgálat eredményétől függetlenül — a köztetleg illetékes általános iskolába be kell írni. A körzetek beosztásáról az iskolák igazgatói készséggel tájékoztatják a szülőket. A fővárosban és a megfelelő feltételekkel rendelkező egyes nagyobb városokban az iskolaérettség megállapításáról az orvosi vizsgálatot kiegészítik pedagógiai és pszichológiai vizsgálatokkal is.

A beíratáskor az iskolák igazgatói számbaveszik, hogy a beíratkozók közül kik járnak óvodába, illetve az egyéves iskolaelőkészítőre. Azoknak a leendő elsőosztályosoknak, akik az előkészítés egyik formájában sem vesznek részt, negyedéves iskolaelőkészítő foglalkozásokat szerveznek. Ezek részleteiről a szülőket az igazgatótól kérjenek tájékoztatást. Az elmúlt évek tapasztalatai igazolják, hogy az előkészítőn részt vett gyerekek könnyebben birkóznak meg az iskola követelményeivel. Távlati cél, hogy minden gyermek úgy lépjen be az iskolába, hogy előtte már valamilyen formában részt vett a közösségi nevelés hálójában.

Érkeznek a metrókocsik a Szovjetunióból

A Szovjetunióból folyamatosan érkeznek Budapestre az észak-déli metró üzembe helyezéséhez szükséges metrókocsik. Amint dr. Várszegi Gyula, a Metró Beruházási Vállalat igazgatója elmondta: a Nagyvárad tér és a Deák tér közötti I. szakaszhoz összesen 345 millió forint értékű metróberendezést szállítanak a szovjet gyárak. Az esztendő közepéig még 41 motorkocsi érkezik a Miticsi Vagon- és Gépgyárból, amelynek egy többtagú szakértő brigádja tartózkodik hazánkban. Az UK metrószervevények nagyobb teljesítményű motorjakkal hamarabb felgyorsulnak, és simábban közlekednek. A vonatokban az utasok és a metrószemélyzet kényelmét szolgáló több apró korszerűsítést hajtanak végre.

A mozgólépcsők ugyancsak a Szovjetunióból érkeznek. A Leningrádi Gépgyár 27 különböző hosszúságú — összesen 375 méternyi — mozgólépcsőt szállít. Ebből néhányat már beépítettek. A Deák téri állomáson március elején fognak hozzá a lépcsősorok szereléséhez.

Az épülő metró északi szárnyához — amely a Nagyvárad tér—Kispest között lesz —, a dél szárnyhoz — amely a Deák tér és az Elmunkás tér között húzódik majd — 1980-ig összességében 560 millió forint értékű szovjet berendezést használnak fel.